

Ngày 14 tháng 6 năm 2021

SHIMIZU Akira, Trưởng Đại diện Văn phòng JICA Việt Nam

Tổng kết năm tài khóa 2020

Năm 2020, thế giới phải đối mặt với một cuộc khủng hoảng kinh tế chưa từng có do dịch bệnh COVID-19 gây ra. Trong khi nhiều quốc gia trên thế giới tăng trưởng âm thì Việt Nam đã ghi nhận mức tăng trưởng 2,91%, cao nhất trong các nước ASEAN nhờ thành công của Chính phủ trong ngăn chặn sự lây lan của dịch bệnh.

Trước khi xuất hiện dịch COVID-19, Việt Nam đã đạt được mức tăng trưởng ổn định do tiêu dùng trong nước và xuất nhập khẩu tăng mạnh. Tốc độ tăng trưởng GDP thực tế năm 2019 là 7,01%, mức tăng trưởng cao nhất trong 10 năm kể từ sau khủng hoảng kinh tế toàn cầu năm 2008. Việt Nam tự hào là quốc gia có tốc độ tăng trưởng kinh tế hàng đầu trong khu vực ASEAN.

Trên trường quốc tế, Việt Nam đảm nhận vai trò Chủ tịch ASEAN, Ủy viên không thường trực Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc, khẳng định vai trò quan trọng trong giải quyết các vấn đề khu vực và quốc tế.

Tháng 10/2020, Thủ tướng Nhật Bản Suga Yoshihide đã thăm chính thức Việt Nam, đây là chuyến thăm nước ngoài đầu tiên của Thủ tướng sau khi nhậm chức. Chuyến thăm đã củng cố hơn nữa mối quan hệ tin cậy giữa hai nước, khẳng định Việt Nam là đối tác quan trọng trong hiện thực hóa một “Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở”.

Các hoạt động của JICA cũng đã có những chuyển biến mới. Ví dụ như trước đó, do ảnh hưởng của dịch bệnh COVID-19, tất cả các Tình nguyện viên (TNV) JICA đang hoạt động tại Việt Nam đã phải tạm trở về Nhật Bản, nhưng Việt Nam là nước đầu tiên trên thế giới được JICA đưa TNV quay trở lại. Hai hiệp định vốn vay ODA được ký kết sau gần 3 năm không có hiệp định mới, và JICA bắt đầu triển khai dự án hợp tác kỹ thuật thúc đẩy tăng cường tiếp cận thị trường vốn quốc tế...

Song song với công tác phòng dịch COVID-19, các dự án đang triển khai cũng có những chuyển biến tích cực, trong đó phải kể đến các thành tích như: Cầu cạn đoạn Mai Dịch – Nam Thăng Long thuộc đường vành đai 3 thành phố Hà Nội đã thông xe, các đoàn tàu metro đường sắt đô thị Thành phố Hồ Chí Minh Tuyến số 1 đã được vận chuyển từ Nhật Bản về Việt Nam...

Bước sang năm 2021, cuộc chiến chống dịch COVID-19 vẫn đang tiếp diễn, xuất hiện các biến chủng mới của virus SARS-CoV-2 lây nhiễm nhanh hơn khiến tình hình dịch bệnh trên thế giới ngày càng diễn biến phức tạp. Việt Nam cũng nằm trong vòng xoáy khó khăn chung của thế giới trong phòng chống dịch mặc dù trước đó Việt Nam đã thành công trong ngăn ngừa sự lây lan của dịch COVID-19 nhờ thay đổi hành vi của người dân và hạn chế di chuyển. Chúng ta hy vọng rằng vaccine đang được tiêm chủng ở một số quốc gia sẽ được phân phối công bằng và kịp thời trên toàn thế giới trong thời gian tới.

Trong nửa đầu năm 2021, bên cạnh những sự kiện có tầm ảnh hưởng lớn trên thế giới như Tổng thống Hoa Kỳ mới nhậm chức, biến động chính trị ở nước láng giềng Myanmar, tại Việt Nam cũng có những sự kiện là dấu mốc quan trọng đối với tương lai của đất nước như Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam, bắt đầu một nhiệm kỳ mới, xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội 5 năm mới...

Nhằm hỗ trợ tăng trưởng kinh tế Việt Nam theo phương châm của Chính phủ Việt Nam là "cân bằng giữa phòng chống dịch và phát triển kinh tế", JICA sẽ tập trung hợp tác trong các lĩnh vực sau đây:

1. Y tế

Lĩnh vực đầu tiên tôi muốn đề cập là củng cố và nâng cao hơn nữa hệ thống y tế tại Việt Nam. JICA đã hỗ trợ Việt Nam trong lĩnh vực y tế trong nhiều năm, và cho đến nay, Việt Nam là một trong những quốc gia JICA hợp tác thành công nhất trong lĩnh vực y tế.

Đặc biệt, hỗ trợ của JICA đã đạt được những thành tựu đáng kể trong hai ưu tiên trọng điểm là "Tăng cường hệ thống y tế nòng cốt cho các bệnh viện tuyến trên như Bệnh viện Bạch Mai, Bệnh viện Chợ Rẫy" và "Tăng cường các biện pháp phòng chống các bệnh truyền nhiễm". Những hỗ trợ này của JICA cùng với việc tăng cường hệ thống xét nghiệm cho Viện Vệ sinh Dịch tễ Trung ương (NIHE), Viện Pasteur Thành phố Hồ Chí Minh... đã góp phần vào thành công trong việc ngăn ngừa sớm sự lây lan của dịch COVID-19 tại Việt Nam.

Từ tháng 2/2020, JICA đã phối hợp với các cơ quan đối tác kịp thời nắm bắt nhu cầu cấp thiết của Việt Nam trong phòng chống dịch COVID-19, qua đó tiến hành viện trợ sinh phẩm và các thiết bị y tế như máy ECMO, hỗ trợ in sô tay "Quy trình thực hành kiểm soát nhiễm khuẩn" do Bệnh viện Chợ Rẫy và chuyên gia JICA biên soạn....

Bên cạnh đó, JICA cũng đang nghiên cứu các hợp tác hỗ trợ Việt Nam tăng cường hơn nữa các biện pháp ngăn chặn dịch bệnh từ biên giới và tiêm vaccine phòng COVID-19 do xuất hiện nhiều biến chủng virus SARS-CoV-2 mới gần đây.

Ngoài ra, JICA tiếp tục triển khai các dự án y tế trên cơ sở Bao phủ Chăm sóc Sức khỏe toàn dân (UHC), trong đó có thể kể đến các hợp tác như: tăng cường dịch vụ y tế cơ sở như triển khai Sổ tay theo dõi sức khỏe bà mẹ và trẻ em trên toàn quốc, xây dựng hệ thống giám sát quản lý và điều trị HIV, phối hợp với Ngân hàng Thế giới nghiên cứu chính sách về Già hóa dân số tại Việt Nam...

JICA sẽ thúc đẩy tăng cường các hợp tác trong lĩnh vực y tế theo hướng tăng cường sâu rộng hơn nữa, đồng thời tận dụng những kinh nghiệm quý báu đã tích lũy được tại Việt Nam để chia sẻ, chuyển giao cho các nước khác.

2. Đầu tư công

Lĩnh vực thứ hai tôi muốn đề cập đến là thúc đẩy đầu tư cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội, đặc biệt là thúc đẩy các dự án đầu tư công và coi đây là một biện pháp kích thích nền kinh tế phát triển.

Cho đến nay, JICA đã hỗ trợ xây dựng nhiều công trình cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội như: Cảng hàng không quốc tế Nội Bài, Cảng hàng không quốc tế Tân Sơn Nhất, năm cảng quốc tế, nhiều nhà máy điện, hệ thống cấp thoát nước, hệ thống đường sắt v.v...

Cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội hoàn thiện không chỉ mang lại cuộc sống thuận tiện hơn cho người dân mà còn góp phần thu hút đầu tư nước ngoài. Hiện nay, các doanh nghiệp nước ngoài đang có xu hướng mở rộng đầu tư, chuyển dịch về các thành phố trực thuộc tỉnh và các địa phương khác, đặc biệt, khi Việt Nam chủ trương đa dạng hóa chuỗi cung ứng thì việc hoàn thiện cơ sở hạ tầng xã hội tại các tỉnh và địa phương trở thành nhiệm vụ rất quan trọng.

Tôi xin lấy một ví dụ là “Dự án Tín dụng ngành Giao thông Vận tải để cải tạo mạng lưới đường quốc gia lần thứ hai” hoàn thành vào năm ngoái. Đây là dự án cải tạo, xây dựng lại 98 cầu yếu trên các tuyến quốc lộ thuộc nhiều tỉnh thành trên toàn quốc, giúp tăng cường năng lực giao thông, tạo điều kiện di chuyển thuận lợi cho người dân địa phương, tăng khả năng kết nối của mạng lưới vận tải quốc gia với các nước láng giềng, qua đó tăng kết nối giữa ASEAN và khu vực sông Mekong, góp phần xây dựng mạng lưới vận chuyển toàn cầu.

Ngoài ra, trong “Dự án Xây dựng đường sắt đô thị Thành phố Hồ Chí Minh (Tuyến số 1: Bến Thành - Suối Tiên)”, liên danh nhà thầu Shimizu – Maeda là đơn vị thi công đường hầm tàu điện ngầm sử dụng công nghệ đào hầm tiên tiến đầu tiên tại Việt Nam được đánh giá cao, đã nhận được giải thưởng của Hiệp hội Xây dựng Nhật Bản vào tháng 5/2021. Đây là giải thưởng được trao lần thứ hai cho Việt Nam sau giải thưởng dành cho Dự án xây dựng Cơ sở Hạ tầng Cảng quốc tế Lạch Huyện vào năm ngoái. Công trình sử dụng công nghệ tiên tiến được áp dụng tại Nhật Bản đối với những công trình có nền đất yếu, góp phần nâng cao năng lực kỹ sư Việt Nam. Hy vọng rằng trong thời gian tới, công nghệ tiên tiến của Nhật Bản cũng sẽ được áp dụng trong những công trình tương tự đòi hỏi kỹ thuật cao.

Chúng tôi sẽ nỗ lực hơn nữa để hình thành những dự án áp dụng công nghệ Nhật Bản đáp ứng nhu cầu của người Việt Nam, xây dựng mối quan hệ đôi bên cùng có lợi.

3. Phát triển nguồn nhân lực

Lĩnh vực thứ ba tôi muốn đề cập đến là phát triển nguồn nhân lực, đây là cơ sở của mọi hợp tác của JICA nhằm phát triển nguồn nhân lực xây dựng đất nước giàu mạnh.

Khi thế giới đang điều chỉnh lại chuỗi cung ứng do tác động của dịch COVID-19, phát triển nguồn nhân lực càng trở nên quan trọng. Dự án tiêu biểu của JICA trong phát triển nguồn nhân lực là: Dự án tại trường Đại học Công nghiệp và Dự án tại Viện phát triển nguồn nhân lực Việt Nam – Nhật Bản (VJCC). Việt Nam mong muốn phát triển nguồn nhân lực có chất lượng cao nhằm đáp ứng yêu cầu chuyển đổi cơ cấu ngành có giá trị gia tăng cao.

Đại học Việt Nhật đã tổ chức các khóa học liên kết với các doanh nghiệp Nhật Bản nhằm phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao đóng góp vào công cuộc xây dựng đất nước trong tương lai. Ngoài ra còn có Dự án tại Đại học Cần Thơ nhằm hỗ trợ phát triển nguồn nhân lực vùng Đồng bằng sông Cửu Long, góp phần quan trọng trong việc nghiên cứu các vấn đề của khu vực và phát triển nguồn nhân lực tại địa phương.

Ngoài những hỗ trợ kể trên, tính đến nay đã có hàng nghìn thanh niên, sinh viên Việt Nam tham gia các chương trình giao lưu, đào tạo và du học tại Nhật Bản. Sau khi trở về nước, họ đã có những đóng góp tích cực cho sự phát triển kinh tế- xã hội của Việt Nam. Tôi nghĩ họ chính là những người đóng vai trò quan trọng trong việc duy trì mối quan hệ tốt đẹp giữa hai nước Việt Nam – Nhật Bản trong tương lai trong khi tình hình dịch bệnh COVID-19 còn đang diễn biến khó lường.

Hơn nữa, tôi hy vọng rằng những hợp tác của JICA không chỉ đóng góp vào sự phát triển kinh tế của Việt Nam mà còn giúp người Việt Nam hiểu đúng về Nhật Bản và trở thành cầu nối bền chặt giữa Nhật Bản và Việt Nam trong tương lai.

Cuối cùng, năm 2023 là năm kỷ niệm 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Nhật Bản - Việt Nam. Hướng tới sự kiện này, JICA sẽ hợp tác chặt chẽ với Chính phủ Việt Nam để tiếp tục hỗ trợ Việt Nam trên cả hai phương diện phần cứng (xây dựng cơ sở vật chất) và phần mềm (hợp tác kỹ thuật), xây dựng mối quan hệ đôi bên cùng có lợi và cùng phát triển.

Tôi rất mong tiếp tục nhận được sự giúp đỡ quý báu của quý vị đối với các hoạt động của JICA tại Việt Nam!

- Hết -